

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 143/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť D. N., P., Ľ. N., P., a L. N., P., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok a dediť podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. N., Ľ. N. a L. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2010 doručená sťažnosť D. N., Ľ. N. a L. N. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť

majetok a dedičť podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli: „Sťažovatelia... sú pozostalými a oprávnenými dedičmi po poručiteľovi... Dedičské konanie je vedené pred Okresným súdom... pod sp. zn. 7D/165/2008...

V celom, zatiaľ vyše 2 a pol ročnom dedičskom konaní Okresný súd... nevykonal žiaden relevantný procesný úkon. Žiadosťou zo dňa 25. 06. 2009 sťažovateľ I. rade žiadal o riadne konanie vo veci. Žiaľ žiadosť sa minula účinkom, a tak dňa 08. 02. 2010 bola predsedníčke Okresného súdu... adresovaná sťažnosť, nakoľko ani dovtedy Okresný súd... nedokázal poveriť notára ako súdneho komisára, aby dedičské konanie mohlo byť ukončené.

Okresný súd... je v celom konaní absolútne nečinný.

U sťažovateľov prietahy spôsobené a spôsobované Okresným súdom... spôsobili stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu domáhať sa akokoľvek a kdekoľvek svojich práv. O to viac je to bolestnejšie, že dedičské konanie je dôsledkom úmrtia blízkeho človeka, pričom nečinnosť súdu necitlivo spôsobuje zásah do ich osobného života ako i do osobnosti poručiteľa, nemajúca úcty po smrti človeka. Úlohou súdu je čo najskôr usporiadať majetkové vzťahy po poručiteľovi...

Nečinnosť Okresného súdu..., ako aj súčasný stav (po vyše 2 a pol roku nebol poverený súdny komisár) nemožno podľa názoru sťažovateľov... ničím ospravedlniť.

Neodôvodnené prietahy, ktorým sa konanie nezmyselne predlžuje, viedli k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľov... bez zbytočných prietahov ako i práva vlastníť majetok a na to nadväzujúce právo dedenia, ktoré sa Ústavou... zaručuje.“

3. Sťažovatelia na základe uvedeného ústavnému súdu navrhli, aby nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľov... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy..., právo vlastníť majetok a dedičť podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy... bolo postupom Okresného súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008 porušené.

II. Okresnému súdu... prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008 konal bez ďalších prietáhov.

III. D. N. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000 € (slovom: dvetisíc Eur), ktorému ich je Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. L. N. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000 € (slovom: dvetisíc Eur), ktorému ich je Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V. L. N. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000 € (slovom: dvetisíc Eur), ktorej ich je Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VI. Okresný súd... je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia... D. N., L. N. a L. N. v sume 620,40 € (slovom: šesťdvaťdesať Eur a štyridsať centov) advokátke... na jej účet... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

6. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva vlastníť majetok a dediť podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože okresný súd doteraz právoplatne nerozhodol.

7. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade pred podaním ústavnej sťažnosti podal 8. februára 2009 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008 (ostatní sťažovatelia nevyužili toto právo a sťažnosť na prietahy predsedníčke okresného súdu nepodali). V súvislosti so sťažovateľmi v sťažnosti uvádzanou argumentáciou, že podobnú sťažnosť už podali 25. júna 2009, ústavný súd uvádza, že táto nemala náležitosti predpokladané zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“), a preto ju ústavný súd nemohol považovať za sťažnosť na prietahy v konaní (adresovanú predsedovi okresného súdu).

8. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ

preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovatelia neuviedli a ani ústavný súd ich nezistil.

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

10. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti

inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Vzhľadom na to, že sťažnosť adresovaná ústavnému súdu sťažovatelia podali 26. februára 2010 a predsedníčke okresného súdu bola doručená sťažnosť sťažovateľa v 1. rade na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 7 D/165/2008 3. februára 2010, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľa v 1. rade iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, pretože neuplynul dostatočne dlhý čas na zjednanie nápravy (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 390/06). Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Sťažovatelia zároveň namietali, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Keďže sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy z dôvodu namietaných prietahov, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom ústavy, ktorý mal byť podľa nich taktiež porušený. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a možným porušením základných práv podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalších práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľov je v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy zjavne neopodstatnená.

13. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

14. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovatelia v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010